

On. Biblioteca
Palatului Cultural
Arad
Jud. Arad.

ICI A

2 Lei

 Redacția și administrația:
Timișoara I.
 Str. Lovinci No. 2

 Telefon:
 Redacția și administrația 12-06
 Tipografia 14-69

Ziarul de afirmare românească al Ținutului Timiș — Apare sub egida Astei Bănățene

 Șefredactor:
ROMULUS P. ROȘU

 Abonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei. Pentru
 țărani, preoți și învățători 300 lei.
 Pentru întreprinderi 2000 lei.

 Director administrativ:
Dr. NICOLAE ILIEȘIU

Episcopatul român al Vârșetului

În învâlmășeala ce a cuprins lumea întreagă, ne surprinde faptul când auzim că preocupările noastre oficiale se mai ocupă și de românii din Banatul jugoslav. Prea i-am înțeles în voia soartei, ca să nu tresărim, cel puțin noi bănățenii, atunci când sub cinea ce se formează se reiau discuțiile în legătură cu viața lor amărită.

În adunarea anuală a consistoriului mitropoliei din Sibiu la ordinea de zi a figurat și problema episcopatului român al Vârșetului, considerat ce a fost admis pe baza convenției între România și Jugoslavia.

Pentru moment s'au discutat posibilitățile financiare instituirii episcopiei românești în Jugoslavia, episcopul urmând să fie ales de congresul național bisericesc, la propunerea Sfântului Sinod.

Problema episcopatului Vârșetului reiese pe primul plan al preocupărilor din această parte a țării însăși rostul și existența mitropoliei Timișorii, care din punct de vedere al afirmării românești, e de o importanță covârșitoare pentru viața spirituală a românilor din Ținutul Timiș.

Sfântul Sinod ține în suspensie de vreme câteva ani chestiunea mitropoliei Timișorii și soluționarea care s'a încercat să se dea prin mutarea episcopiei din Caransebeș la Timișoara, nu corespunde exigențelor bănățene, pentru că, a văduvi de episcopie Caransebeșul, care a fost unul din puținele bastioane de românism în trecutul acestei nații, e un act de nedreptate și un atentat la tradiția poporului românesc. Revenind la orașul Timișoara, un simplu scaun episcopal nu rezolvă postulatul religios al unui colț de țară, care fiind unul dintre cele mai importante centre comerciale, industriale și agricole, este îndreptățit și la o viață religioasă proprie.

Prin soluționarea echitabilă a dezideratelor religioase bănățene, se rezolvă și chestiunea episcopiei din Vârșet, deoarece o mitropolie a Timișorii cu episcopii sufragane la Arad, Caransebeș și Vârșet, va pune capăt crizei ce bântuie în sânul bisericii din Ținutul Timiș.

Mitropolia din Sibiu, presupunând că este animată de cele mai bune intenții, nu se poate pune în gardă față de multiplele cerințe și față de situația specială a românilor din Banatul jugoslav și nici nu are puterea să le acorde sprijinul de care ei au nevoie într-o țară streină.

Acest rol îi revine Timișorii. Bănățenii sunt mai sensibili când e vorba de frații pe cari vitregia vremurilor i-a aruncat în alte împărății.

În baza convenției privitoare la școala și biserica românilor din Jugoslavia și a sârbilor din România, va putea lua ființă la Vârșet o episcopie românească.

Porurile noastre bisericești superioare au fericitul prilej de a rezolva acum în ansamblu ei problema vieții religioase, atât din Banatul românesc, cât și din cel jugoslav.

ROMULUS P. ROȘU

In fața Reichstag-ului german

D. A. HITLER

a pronunțat

un discurs istoric

Intrângerea fugetoare a Poloniei. Numărul total al morților și răniților germani. — Vitejia soldatului polon

Germania oferă pace

BERLIN, 7 (Rador). — Agenția D. N. B. transmite următoarea dare de seamă a discursului Führerului în Reichstag:

Cancelarul Hitler a declarat astăzi în fața Reichstagului următoarele:

— V'am invitat din nou astăzi spre a vă putea da posibilitatea de a arunca o privire asupra prezentului și în măsură posibilului asupra viitorului.

În sunetele de clopote, poporul german sărbătorește azi victoria asupra Poloniei. 36 de divizii de infanterie și cavalerie s'au ridicat împotriva noastră. Intențiile lor erau largi, siguranța de a distruge Reichul german apărea ca de la sine înțeles. Opt zile după izbucnirea acestei lupte, sortii războiului căzuseră însă. Ori unde s'au ciocnit trupele poloneze cu unități germane, primele au fost respinse sau zdrobite. Indrăzneala construcțiune a ofensivei strate-

gice a Poloniei împotriva teritoriului german s'a prăbușit încă din primele 48 ore ale acestei campanii. Disprețuind moartea în atac și săvârșind marșuri incomparabile, diviziile germane, forțele aeriene și cele blindate, ca și unitățile marinei, au smuls inițiativa care nu le-a mai putut fi răpită nici o clipă.

După 14 zile, cea mai mare parte a armatei poloneze era fie slăbită, fie prizonieră, sau încercuită. În acest răstimp, armatele germane străbătuseră distanțe și ocupaseră regiuni pentru stăpânirea cărora acum 25 ani a fost nevoie de mai bine de 14 luni. Dacă un anumit număr de ziaristi strategii spirituali au arătat acest tempo al campaniei ca nemulțumitor pentru Germania, noi știm cu toții că în istoria războiului nu a existat vreo acțiune ostășească mai mare.

obiectivele militare, totul a rămas din nou în zadar. Am oferit atunci să ne atac o întreagă suburbie, Praga, ci să o rezervăm pentru populația civilă, dând această puțință de a se retrage acolo. Și această propunere a fost primită cu dispreț de polonezi.

În două rânduri am făcut eforturi să îndepărtăm din oraș cel puțin colonia internațională. Aceasta a reușit în sfârșit cu multă greutate, iar pentru ruși, abia în ultimul moment. Am ordonat atunci la 25 Septembrie să înceapă atacul. Aceiași apărare care socotise de demnitatea ei să primească propunerile mele umane, și-a schimbat atunci atitudinea foarte repede. La 25 a început atacul german, iar la 27 orașul a capitulat. Cei 120.000 oameni polonezi nu au cutezat, așa cum a făcut pe vremuri generalul Litzman, cu forțe mult inferioare la Bresnya, să încerce o eșire, ci au preferat să depună armele.

Soldatul polon a luptat vitejește

Să nu se facă deci comparații cu Acazarul. Acolo, ercii spahioți au înfruntat săptămâni de rând cele mai grele atacuri, asigurându-și o reputație veșnică. Aici s'a dat pradă în mod ireparabil un mare oraș distrugerii, și a capitulat după aceea în 48 de ore.

Soldatul polon a luptat vitejește, dar conducerea sa începând de la cel mai înalt loc de comandă, se curvine să fie calificată de iresponsabilă și incapabilă.

În ce privește peninsula Hela dădușem și acolo ordine să nu fie jertfit nici un om fără să se fi făcut mai întâi toate pregătirile de atac. Iar când atacul a fost anunțat și a început realmente, garnizoana Hela a capitulat și ea. Fac toate aceste constatări, pentru a ru lăsa loc formării vreunei legende istorice, căci dacă trebuie să se formeze legende în jurul unei personalități din această campanie, acea nu poate fi decât infanteristul german. Prin atacuri-
(Continuare în pag. 2).

Cum a fost cucerită Varșovia

Dacă ultimele rămășițe, ale armatelor polone s'au putut menține până la 1 Octombrie la Varșovia, Modlin și Hela, aceasta nu s'a datorat decât judecării noastre reci și simțului nostru de răspundere. Eu am interzis să se sacrifice mai mulți oameni decât era absolut necesar. Cu alte cuvinte, eu am eliberat conducerea germană a războiului de păreră care mai domnea în războiul mondial, că din motive de prestigiu, anumite probleme trebuie să fie soluționate în orice împrejurări, într'un timp dat.

Ceeace este indispensabil trebuie să se implinească fără a ține seamă de victime. Ceeace poate fi evitat, trebuie evitat. Nu ar fi fost pentru noi o problemă să înfrângem dela 10 la 12 Septembrie rezistența Varșoviei, așa cum am frânt-o dela 25 la 27 Septembrie. Am vrut în primul rând să cruțăm vitejii germanilor și în al doilea rând am avut speranța înșelătoare, că pentru odată ar putea învinge la polonezi rațiunea și simțul de răspundere în locul nebuliei lipsită de răspundere.

Tocmai în acest caz s'a repetat însă, într'un cadru mai restrâns acelaș spec-

tacol pe care-l trăise mai înainte într'un cadru mai larg. Încercarea de a convinge conducerea răspunzătoare a armatei poloneze, în măsură în care ea mai exista, de inutilitatea ba chiar de nebulia unei rezistențe, într'un oraș cu un milion de locuitori, a dat greș. Un generalism care fugise el însuși într'un mod nu prea glorios, a obligat capitala țării sale să opună rezistență, care nu putea duce decât cel mult la nimicirea ei. Dându-și seama că fortificațiile nu vor rezista atacului german, orașul întreg a fost transformat într'o cetate. Iar întreaga populație a fost chemată să ia parte la luptă. Din mila pentru femeii și copii, am oferit autorităților din Varșovia să evacueze cel puțin populația civilă.

Am ordonat respectarea unui armistițiu, am asigurat drumurile de marș și am așteptat zadarnic ca și la sfârșitul lunii August sosirea unui parlamentar polon. Mândrul comandant polonez al orașului, nu ne a onorat nici cel puțin cu un răspuns. Am dispus ca termenele să fie prelungite și am ordonat ca avioanele și artileria grea să ne atace decât

Continuare din pag. 1).
 și prin marșurile sale neobosite el a adăugat o nouă pagină la istoria lui nemuritoare și glorioasă. O legendă se va putea forma în jurul unităților noastre blindate, care împinseau atacul me-

Forța armatei germane

Când un stat de 36 milioane locuitori cu o astfel de forță militară este nimic fără ca învingătorul să fi suferit o singură înfrângere, nu zic că se poate vorbi despre o fericire deosebită, dar nici nu pot lăsa nesubiinat faptul că aceasta dovedește cea mai înaltă instrucție militară, un comandament excelent și o vitejie absolută. Sângele vărsat în comun de toți oamenii veniți din toate provinciile Germaniei mari, va uni mai mult decât orice construcția politică.

Noi toți privim cu un calm plin de siguranță această forță a armatei noastre. Forța aceasta a fost dovedită atât în atac cât și în toate celelalte operațiuni militare. Numărul minim al pierderilor se datorește excelentului antrenament al ofițerilor și oamenilor de trupă. Aceste pierderi sunt cu mult mai inferioare prevederilor noastre. Suma lor totală nu este însă o măsură care să arate înversunarea cu care au luptat. Unele regimente și divizii atacate de forțe polone superioare, sau întâlnind în atac forțe superioare, au jertfit mult sânge. Când diviziile armatei de sub comanda generalului Blaskowitz au înaintat spre Varșovia, pentru a proteja armata generalului

reiu înainte și în jurul aviatorilor noștri, cari disprețuind moartea își făceau observațiile cu un calm neturburat și atacau pretutindeni unde aveau ordin să atace. Același lucru trebuie spus și despre eroii noștri de pe submarine.

Reichenau, care înainta spre Vistula, într'un moment această armată, când se credea că grosul armatei poloneze se retrage spre Vistula, a întâlnit în plin mare armata polonă. A fost o sfortare disperată a polonezilor de a rupe încercuirea. Patru divizii polone și câteva detașamente de cavalerie s'au aruncat asupra unei singure divizii active germane, care avea de apărut un front de 30 km. Cu toată superioritatea încercată și înșeușită a inamicului și cu toată oboseala după marșuri de zile întregi și lupte, divizia germană a oprit atacul și l'a respins, rezistând până la sosirea întăririlor necesare. Act natural, pierderile au fost grele.

O divizie germană din Landwehr a primit ordin să apese asupra forțelor polone din partea de nord a coridorului, să cuprindă orașul Gdingen și înainteze spre peninsula Hela. Divizia din Landwehr trebuia să facă față unităților polone de elită din infanteria marinei, din școlile de ofițeri și subofițeri, artileria marinei și din cavalerie. Totuși, în puține zile polonezii au fost respinși. Am eliberat Gdingen, am luat cu asalt Oxhoef, am făcut 12.600 prizonieri, apoi în peninsula Hela 4700. Fîlindcă vreau să vă anunț acum cifrele morților și răniților noștri, vă rog să vă ridicați în picioare.

Cifra morților și a răniților germani

Chiar dacă aceste cifre nu reprezintă decât a 20-a parte din ceea ce ne temeam că am putea pierde, când am început războiul, nu trebuie să uităm că fiecare dintre cei cari și-au dat viața, au sacrificat pentru poporul său cel mai mare bine pe care un om îl poate oferi Patriei.

După indicațiile date, la 30 Septem-

brie 1939, cari nu vor mai suferi schimbări esențiale, cifra pierderilor noastre ofițeri și soldați din armată, marină și aviație este de 10.572 morți și 30.322 răniți și 3409 oameni cari până acum sunt dați lipsă la apel. Dintre aceștia din urmă parte au căzut în mâinile polonilor și trebuie — din nefericire — să fie considerați ca masacrați și uciși.

Campania din Polonia s'a terminat

Cu căderea fortărețelor Varșoviei și Modlinului și cu predarea peninsulei Hela, campania din Polonia s'a terminat. Se execută acum cu energie curățirea țării de hoți, de bande de tâlhari și teroriști izolați. Rezultatul luptei este nimicirea tuturor armatelor polone, iar consecința acestei nimiciri a fost dizolvarea statului polon. 694 mii de prizonieri au fost îndrumați spre interiorul Germaniei. Materialul cucerit n'a putut fi încă numărat. La vest, armata germană stă dela începutul războiului calmă, și așteaptă pe inamic. Marina de război și a făcut datorita în lupta pentru Vesterplatte, Gdingen, Oxhoef și Hela și în ac-

țiunea ei de apărare a Baltice și a golfului Germaniei. Submarinele luptă cu o vitejie vrednică de neuitat a erolor de odinioară.

În fața prăbușirii unice în istorie a unui așa zis stat, se pune pentru fiecare întrebarea: Care să fie cauza unui asemenea eveniment, când leagănul statului polon a fost Versailles. Statul acesta s'a născut din jertfele imense și sângeroase, nu ale polonilor, ci ale germanilor și rușilor, ceea ce timp de secole dovedise că nu este viabil, a fost conceput în chip artificial în 1916 de o politică de stat germană. Tot atât de puțin viabilă, și s'a născut nu mai puțin artificial în 1920.

Despre pactul germano-rus

Am declarat încă de acum o lună, în fața Reichstagului, că încheierea pactului de neagresiune germano-rus înseamnă o răspântie în politica externă a Germaniei. Noul pact de amicitie va asigura o colaborare durabilă. Germania și Rusia vor șterge împreună caracterul primejdios al uneia din cele mai amenințătoare regiuni din Europa și fiecare din ei va contribui la prosperitatea și pacea Europei, pe spațiul său. De ani de zile s'a atribuit politici externe germane scopuri cari pot eși cel mult din capul unui școlar. În clipa când Germania luptă pentru a-și consolida spațiul vital, ce numără câteva sute de mii de km. pătrați, ziaristi nerușinați din țări care domină ele înșile 40 milioane de km. pătrați declară că scopul Germaniei în această luptă este dominarea lumii.

Acordurile germano-ruse ar trebui să liniștească foarte mult pe acești avocați ai libertății lumii. Căci ele arată în mod neîndoios că toate afirmațiile potivite căroră Germania ar aspira la Urali, Ucraina, România etc. sunt afirmațiuni ieșite numai din imaginația lor bolnavă.

Hotărîrea Germaniei este totuși nerămutată asupra unui punct: voim să stabilim și în Estul Reichului nostru o situație pacifică și stabilă și în consecință, suportabilă. Tocmai aci interesele Germaniei și Rusiei sunt identice.

Germania și U. R. S. S. au trasat o frontieră clară a sferelor lor de interes, cu ferma deciziune de a veghea fiecare din ele, în ce privește ca liniștea și ordinea să domnească și de a împiedica tot ceea ce ar putea pricinui pagubă ce-

lulalt semnatar. Scopurile și sarcinile care rezultă din dizolvarea statului polonez sunt, în ceea ce privește sfera de interes germane cam următoarele:

Crearea unei frontiere a Reichului conformă cu realitățile istorice etnice și economice. Pacificarea întregului teritoriu, în sensul restabilirii ordinii și liniștii. Garantarea absolută a securității nu numai a teritoriului Reichului, ci și a zonei întregi a intereselor. O nouă ordine, organizarea și reorganizarea vieții economice, a comunicațiilor și prin aceasta și o evoluție culturală și civilizatoare.

O nouă ordine a condițiilor etnice

Dar cea mai importantă sarcină, o nouă ordine a condițiilor etnice, adică strămutarea naționalităților în așa fel, încât la sfârșitul evoluției liniile de demarcație să fie mai bune decât cele de azi. Nu este deci o problemă care se raporta numai la acest spațiu, ci de o sarcină care are mult mai mare întindere. Căci tot Estul și Sud-Estul Europei este plin de mici grupuri germane intenabile. Aceste sunt îndeosebi cauze de incidente continui între state. În epoca principiului naționalităților și rasismului, este o utopie să se creadă că se pot pur și simplu asimila membrii unui popor de înaltă cultură.

Drepturile vitale germane

Național-socialismul este o mișcare provenită din faptul că timp de 15 ani a fost împiedecată revizuirea aspirărilor, drepturilor omenești și naționale ale unui mare popor. A dat poporului german cuvântul meu cel mai sfânt, de a suprima tratatul dela Versailles și de a-i reda dreptul său vital și firesc de mare națiune. Măsura în care am asigurat acest drept vital este modestă. Dacă 46 milioane de englezi își arogă dreptul de a stăpâni 40 milioane km. pătrați, nu este o nedreptate ca 80 milioane de germani să-și reclame dreptul de a trăi pe 800.000 km. pătrați, de a-și cultiva pământul și de a-și face meseria.

Și nici când cer să li se restituie acele posesiiuni coloniale, care erau proprietatea lor, pe care nu le-au furat nimănui, nici nu le-au cucerit prin războiu, ci le-au dobândit cinstit, prin cumpărare, schimb sau contract, am încercat ca în toate revendicările pe care le-am formulat, să obțin întâi revizuirea pe calea negocierilor.

Este adevărat că am refuzat să rog umil vreun consorțiu internațional necompetent să acorde germanilor dreptul lor vital. Nu cer ca Anglia să se roage ca să i se respecte interesele vitale, dar nu admit să se aștente aceasta dela Germania național-socialistă.

Totuși declar solemn, că am limitat în mod extraordinar măsura.

Pretutindeni unde interesele vitale cele mai naturale ale poporului meu nu erau amenințate, am sfătuit eu însumi poporul german să se limiteze și să renunțe.

Nu se poate tăgădui că de când poporul german s'a ridicat prin național-socialism, relațiile Germaniei cu lumea externă s'au clarificat într'o largă măsură.

Calomniile așa ziselor democrații

Nesiguranța care apasă azi asupra vieții internaționale, nu rezultă din revendicările germane, ci din calomniile răspândite de așa zisele democrații. Este o fericire pentru omenire, că am putut pune capăt în mod pașnic imposibilităților cele mai vădite ale tratatului dela Versailles. Aceasta a putut fi dureros pentru unii din cei interesați. Cu atât mai mare este meritul, că noua reglementare, în toate cazurile, cu excepția celei din urmă, s'a petrecut fără vărsare de sânge.

Radio

Sâmbătă, 7 Octombrie

RADIO-ROMANIA, RADIO-BUCUREȘTI ȘI RADIO-EXPERIMENTAL. Ora 12 Ora; Cota Dunării și a barei Sulina; 12.03 Muzică variată (discuri); Uvertură „Nunta lui Nakiri” de Lincke; Scherzo de Chabrier (Orch. Lamoureux, dirij. Wolff); Nu mă uita de Curtis și Sorocanu venetiană de Melichar (voce: Franz Völker); Arii țigănești de Sarasate (viol.: Sino Francescatti); Cockney-suită de Telbey; Szeze Abruzzesi-suită de De Nardis. **RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI.** 13 Ora; Radiotone, Sport, Diverse; 13.10 Concert de prânz. Orchestra Nicolae Cioculescu: Intoarcerea primăverii de Waldteufel; Arii naționale; Romanca andaluză de Sarasate; Ca într'un romanț de Covadilo; Intrarea în tango de Gurrieri; 14 Radio-jurnal; 14.20 Continuarea concertului Orchestrei Nicolae Cioculescu: Viul dragostei-vau de Covadilo; Renada de Pergament; Taita-tango de Deambrozio; Sos de Chiciana-tango de Rossi; Muzică de Bal-fox de Ansaldo; L'eco-fox de Zizigoni; Concert-Jazz-fox de Pizigoni; La rumba de Bamba de Meco. **ARI NAȚIONALE; 15 Spectacole; Știri artistice. RADIO ROMANIA.** 18 Ora străjerilor. C. Enescu-Bughea, inspector general de Straja Țării: De vorbă cu străjerii. II. „Dumii idealului”, scenariu radiofonice de Mitrică; 19 Ora; Mersul vremii; 19.02 Tălculea, de Apostol Culea; 19.17 Uvertură (discuri); Uvertură la „Asediul Corintului” de Rossini (orch. simf. din Milano); Uvertură la opera „Dragostea interzisă” de Wagner (Orch. Operii din Berlin, dirij. Melichar); Fedra-uvertură de Massenet (orch. filarm. din Berlin, dirij. de Schmidt-Isserstedt); 19.45 Invățătura veche la murii noi, de Pr. Gala Galaction. **RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI.** 20 Ora; Orchestra de salon Radio, dirij. de Constantin Băescu; Ghițara de Lalo; Ave Maria de Gounod; Orientul modern de Rust; Scrierile către Manon de Gillet; Potpurii din opera „Fi-fi” de Christiné; Balet egiptean de Lagini; 20.45 Radio-jurnal (I); Sport; 21 Posta Radio; 21.15 Dansuri moderne (discuri); 22.30 Radio-jurnal (II); Statogospodărești și igienice; 22.50 Valer (discuri); 23.10 Muzică variată (discuri); 23.45 Jurnal pentru străinătate în limba franceză și engleză.

Duminică, 8 Octombrie

RADIO-ROMANIA, RADIO-BUCUREȘTI ȘI RADIO EXPERIMENTAL. Ora 9 Ora transmisă. I. Clopote. II. Serviciul religios transmis dela Biserica Domnița Balaș. 12 Ora; Cota Dunării și a barei Sulina 12.03 Muzică variată (discuri); 13 Ora Radiotone; Sport; Diverse; 13.10 Concert de prânz. Orchestra Vasile Julea; 14 Radio-jurnal; 14.20 D-ra Rodica Bujor accompanist. Orchestra Vasile Julea; 14.50 Spectacol Știri artistice; Culturale; 15 Vești și știri agricole; 15.15 Ora satului, organizația Serviciul Social: I. Rugăciunea. II. Ale Lascarov Moldovanu: De vorbă cu sârcii III. Tariful Busuioac-Pleu din Comuna Șar Jud. Alba: Cântec și jocuri din Transilvania. IV. Gazeta Căminului Cultural: Fr. Popu. V. Tariful Busuioac-Pleu (voce Aurel Pop); Doine, băute și jocuri de la VI. Cartea Satului: „Chipuri din Săcești” de George Monoianu. VII. Hațegana cele Șar 16.15 Uverturi și marșuri din opera (discuri); 17.15—18.15 Ora „Muncă și Via Bună”. I. Teodor Scarlat: Un lumina exempliu de muncă și stăruință: Ștefanescu II. Fanfara Asoc. Sportive și Culturale lucrătorilor dela Atelierele C. F. E. Grinț cond. de Mircea Ciolan. III. Din viața muncitorilor descoperitori: Leonardo da Vinci. IV. Jurnalul muncitorului; 18.17 Fanfara Balașonului de Gardă de Schubert; Preludiu act. 3 din „Lohengrin” de Wagner; Escapădură, fantezie descriptive de E. Danuș. Ofițerul Român, vals de Carol Decker. Amintiri de peste Olt, potpurii naționale de Elineșcu; Marș militar Nr. 1 de L. D. Cioculescu; 19 Cronica medicală; 19.15 Cătreții noștri de muzică ușoară (discuri); 19.58 Sport; Rezultatele tehnice; 20 Săptămâna; 20.15 Concert de seară, Orchestra Radio, dirij. de Th. Rogalski (voce Anca Alexandrescu); 20.45 Radio-jurnal (II); Rezultatele sportive; 21 Continuarea concertului Orchestrei Radio; 21.30 Muzică dans (discuri); 22.30 Radio-jurnal (III) Știri gospodărești și igienice; 22.45 Jocuri românești (discuri); 23.20—24 Muzică variată (discuri).

Pe frontul brezdelor

Țărâna vremurilor grele

Intr'un articol intitulat „Frontul brezdelor”, mă gândeam la pregătirea sistematică a rezistenței noastre economice, la motorizarea agricolă, la acea fericită corespondență dintre frontul armelor și frontul brezdelor dătătoare de rod. Și încercam să visez un raport de unu la zece, între tancuri și tractoare, raport u-
re, necesar, care ar asigura, în vremuri, ca acelea pe cari le îndurăm, înlocuirea aratelor omenești, cât și a tracțiunii animale, prin mașini.

Vremurile însă, ne-au surprins așa cum suntem — și timpul optativelor a trecut. Rămâne deci să vedem, cam ce am putea face în împrejurările date, cu posibilitățile pe cari le avem la îndemână.

Iată-ne în plină vreme a arăturilor și însămânțărilor de toamnă.

Mai marii noștri, politici și militari, se străduiesc cu grijă, ca să asigure mobilizarea agricolă, prin care să se poată face față cerințelor agricole.

Satele noastre știu, din experiența războiului mondial, ce înseamnă a face față nevoii.

Pe acele vremuri, eu eram un pumn de copil, de vreo șase ani. Tata murise. Mamă-mea, bolnavă de tuberculoză. Tata era cum i-am zice azi, era concentrat pentru lucrul, cu trăsura și cu caii.

A mai rămas biată maică-mea cu mine drept nădejde și cu sora-mea, care împinse abia doi ani. A rămas deci, așa cu tot greul gospodăriei în cărcă și cu grija celor 20 de lanțe de pământ, în gând.

Am dus-o greu, foarte greu, dar am dus-o. Și ca noi, cei mai mulți din sat.

Mi-amintesc dar abia acum înțeleg și admir, puterea de muncă a unei femei, extraordinara energie de care a dat dovadă, maică-mea, săraca, — și toate semnele ei.

Era într'o toamnă, ca acum. Trăgători, s'aducem rodul să desțelenim ogorul, nu erau. Nici argați nici năimitori.

În grajde ne mai rămăsese un străjnic de doi ani o vacă și un junc aproape

bun de car. Ce se gândi maică-mea, nu știu. Dar știu, că într'o bună zi, îmi spune că se duce la un fin, la Moș Ghiță Stanimir care avea o gloabă de cal, nerechiziționat. Și așa, cu Finu Ghiță, prinsăram tovarășie, el cu gloaba noi cu măn-lzu! Mai cu bine mai cu rău, așa pe sărăcie, Dumnezeu a dat și-am ținut pas cu vremea.

Maica era la plug maica la semănat, era la seceră și pretutindeni, cu Moș Ghiță și cu cele câteva solomăndre de țigănci — singurii argați ai satului.

Dar, cum tovarășia cu Moș Ghiță putea doar atât, cât putea mărtoaga lui și cu mănzul nostru, maică-mea se porni și reuși să învețe la jug, vaca și cu juncul. A îndemnat-o nevoia pe ea, ca pe toate maicile și mumele, rămase singure cu copiii și cu pământul.

Au luptat cum nimeni n'ar fi putut crede că pot să lupte femeile în împrejurări când la fiecare pas era o privațiune, o restricție. Sare, petrol, zahăr și săpun aproape că nu erau. Măcinșul la mori era astfel reglementat că rămânea mai puțin decât strictul necesar. Restul era rechiziționat.

Ne-au luat și unsoarea. Am înlocuit-o cu untdelemn de floarea soarelui.

Ne-au luat apoi clopotele, șine îngropam morții cu toace.

La Paști ne-au interzis să ciocnim ouă roșii.

Și câte și mai câte ni s'au luat.

În schimb, morarii s'au îmbogățit. Comercianții la fel. Și nimeni n'a pedepsit acea nedreaptă, acea criminală îmbogățire, pe spinarea îndurărilor și a sărăciei. Căci, dela gura noastră au tras, dela gura flămândă a orfanilor, dela gura văduvelor, dela gura tuturor celor săraci.

Să veghiem astăzi, ca păcătoșenile acelui trecut să nu se mai petreacă! Să veghiem noi, asupriți acelor vr-

Să veghiem, cinstind țărâna, unicul reazim al agriculturii în vremurile grele. S'o ajutăm, în bărbătescul ei rol.

C. MIU-LERCA.

Pactul de asistență mutuală ruso-leton a fost încheiat

Letonia recunoaște dreptul Rusiei de a stabili baze maritime în porturile Windau și Libau și de a construi aerodromuri

Moscova, 7. (Rador.) Tass: Negocierie între Molotov și Munthers, ministru de afaceri străine al Letoniei, au dus la încheierea, la 5 Octombrie, a unui pact de asistență mutuală. La negocieri au participat Stalin, Molotov, Potemkin și Zotov, iar din partea letonă Munthers și Kocins, ministrul Letoniei la Moscova.

CE CUPRINDE PACTUL

Moscova, 7. (Rador.) D. N. B.: Pactul ruso-leton are cinci articole. Letonia recunoaște dreptul Rusiei de a stabili baze maritime în porturile Windau și Li-

bau și de a stabili câteva aerodromuri pentru armata aerului sovietică. Letonia recunoaște Sovietelor dreptul de a stabili baterii pe litoralul leton, pentru apărarea golfului Riga între Windau și Pitrago. Sovietele vor avea dreptul de a stabili acolo garnizoane al căror număr va fi fixat printr'un acord special. Cei doi parteneri își iau obligația de a nu încheia alianțe în detrimentul celuilalt partener. Pactul va intra în vigoare după ratificarea lui la Riga, care va avea loc în decurs de șase zile. Pactul este încheiat pentru o durată de zece ani.

Prima ședință a comisiei ținutale contra speculei

Primul aviz pentru amendă: măcelăria Kakuzsai din Timișoara propusă la o amendă de 30.000 lei

Timișoara, 7. Vineri la orele 5 după masă s'a ținut la rezidența regală, prima ședință a comisiei ținutale contra speculei. Ședința a fost prezidată de d. secretar general dr. Gh. Ciupe. Au fost prezenți: d. dr. Cornel Teicu, șeful contenciosului dela ținut, d. dr. Ionășcu, șeful administrației generale și de stat, d. viceprimar dr. Warth și d. dr. Ernest Heim din partea primăriei, d. inspector comercial Ilincea, d. col. Giurcăneanu, președintele Camerei de Comerț și d. Vasile Lazar dela contenciosul ținutului ca secretar.

După cuvântul de deschidere al d-lui secretar general dr. Gh. Ciupe, — care a arătat că noua lege contra speculei are ca scop, ca și legea mobilizării agricole,

Val de propagandă comunistă în Statele Unite

NEWYORK, 7. (Rador). — Stefani comunică:

Ancheta asupra activității antiamericane a dovedit că în Statele Unite se face o intensă propagandă comunistă. Comentând rezultatele anchetei, „Newyork Journal” scrie că ar fi posibil ca Statele Unite să rupă legăturile diplomatice cu Uniunea Sovietelor, căci la reluarea relațiilor dintre aceste două țări în 1933, Sovietele luseră obligația să se abțină cu desăvârșire dela orice agitație comunistă în Statele Unite.

D. Hull

despre declarația dela Panama Statele Unite vor face totul spre a evita orice acțiune capabilă să le atragă în războiu

Washington, 7. (Rador.) D. Hull, ministrul de externe al Statelor Unite, într'o conferință cu reprezentării presei, a precizat că declarația dela Panama prevede numai ca guvernele americane urmează „să se consulte” în cazul când în zona de securitate s'ar produce ostilități.

D. Hull a adăugat că guvernele Statelor americane sunt dispuse să facă tot ce le stau în putință spre a evita orice

acțiune capabilă să le atragă în războiu. Ministrul de externe a mai arătat că declarația dela Panama își are originea în convenția dela Buenos-Aires și în declarația dela Lima, când republicile americane s'au angajat să se consulte și să se apere atunci când în emisfera lor se ivește focul sau amenințare de pericol. D. Hull a terminat afirmând că politica identică a fost adoptată și prin declarația dela Panama.

asigurarea mersului normal al vieții de stat în împrejurările excepționale de azi, — comisia s'a ocupat de chestiunea funcționarilor publici ce urmează a fi propuși ca delegați pentru constatarea contravențiilor la orașe și sate.

D. dr. C. Teicu a propus ca la sate, alături de primari, cari sunt trecuți în lege, să aibă asemenea delegații și notari, care sunt elemente cu pregătire și corespund mai bine tendințelor legii. S'a căzut de acord asupra acestei propuneri și s'a mai căzut de acord ca asemenea delegații să fie avocații șefi de contencioase dela orașe și județe, șefi de servicii sau de birouri economice, șefi de sectoare din orașele mari, etc.

D. col. Giurcăneanu, arătând că vor fi foarte mulți delegați, a cerut ca acestora să li se pună în vedere să fie obiectivi când dresează procese verbale de speculă și să nu facă comercianților și-cane inutile la adăpostul legii. D. secretar general dr. Gh. Ciupe a luat dispoziții pentru trimiterea unei circulare organelor în subordine în acest sens.

S'a pus în discuție și s'a admis, să se ceară comisiei permanente dela minister interpretarea art. 6 din lege, pentru a se clarifica situația comercianților cu ridicata față de cei cu amănuntul.

DISCUȚII ASUPRA PREȚULUI UNTUREI ȘI A SLĂNINEI

Comisia a avut lungi discuții asupra prețului untului topit și al slăninei. Delegații primăriei au făcut trimitere la un memoriu al municipiului, prin care se propune urcarea slăninei dela 35 la 40 lei kgr. și urcarea prețului untului dela 40 la 44 lei kgr. Comisia neavând în competența ei decât modificări de ordonanțe, a îndrumat primăria să facă ordonanță nouă, cu prețurile schimbate, urmând a-și da avizul numai asupra acestei noi ordonanțe.

PRIMA AMENDĂ DE 30.000 LEI.

În fața comisiei s'a prezentat și un proces verbal de contravenție referitor la măcelăria d-nei Wilma Kakuzsai din Timișoara, str. V. Alexandri, pe care locuitorul Petre Savu a reclamat-o că în ziua de 5 l. c. i-a vîndut untura cu 44 lei kgr., în loc de 40 cu cât era maximată de primărie.

Comisia, având în vedere că legea prevede pentru asemenea cazuri amendă de la 30 la 100 mii lei, a avizat pentru amenda minimă, adică 30 mii lei. Procesul verbal de constatarea contravenției și avizul comisiei pentru pedepsire, vor fi supuse Excelenței Sale d-lui rezident regal pentru aprobare.

Locuitorii din Timișoara

cari la data de 1 Decembrie 1919, n'au avut cetățenia maghiară, n'au dreptul la apartenență

TIMIȘOARA, 7. — Complectarea listelor de cetățenie a pus în evidență o mulțime de cazuri speciale. Curtea locală Administrativă, sub președinția d-lui Dr. Hadan, a avut Vineri de judecat două cauze foarte interesante, în cari Primăria Municipiului Timișoara a refuzat eliberarea certificatelor la doi cetățeni vechi ai orașului, cari totuși nu împlinesc condițiile legii.

D. Ioan Klug s'a născut la Przemysl, când acest oraș făcea parte din Austria. Deși a locuit mulți ani în șir la Timișoara, d-sa nu a câștigat cetățenia maghiară până la Unire.

D. Enric Aroești este născut la Timișoara în 1898. Tatăl său însă a fost ce-

tățean turc, venit cu un an înainte în crașul nostru. La 1 Decembrie 1918, D. Enric Aroești fiind minor, era de aceeaș naționalitate ca tatăl său, prin urmare reavând cetățenia maghiară n'are dreptul la apartenență.

În amândouă cauze Curtea și-a însușit punctul de vedere al Primăriei respingând acțiunile de atac.

Armata sovietică

a evacuat teritoriul Suvalki din Polonia

Berlin, 7. (Rador.) — Agenția D. N. B. transmite: Armata sovietică evacuează teritoriul Suvalki în conformitate cu acordul germano-sovietic, pentru delimitarea frontierei în Polonia. Intrarea trupelor germane a început în cursul zilei de Joi. Suvalki va fi ocupat Vineri. Intreaga regiune până la frontiera dintre Rusia și Lituania, va fi ocupată Sâmbătă.

Timișoara sub alarmă

Exercițiile de apărare pasivă de ieri dimineața au reușit perfect

TIMIȘOARA, 7. — Pentru a vedea efectele măsurilor de apărare pasivă luate și a verifica promptitudinea alarmei și adăpostirii populației, după ce aceasta dăduse dovadă de disciplină civică — atunci când fusese anunțată din vreme — autoritățile respective au dat ieri o alarmă neanunțată.

După pregătirea prealabilă a posturilor de alarmă din întreg orașul, de către d. ing. Nicolae Spiridon, șeful Biroului M. O. N. T. al finutului Timiș, Cornel Chindea, șeful Biroului M. O. N. T. județean, la ora 11.10 fix centrul de alarmă județean, conform indicațiilor primite, dă alarma în întregul oraș.

Sirenele fabricilor sună prelung, clopotele bisericilor deosemeni și populația se retrage în adăposturi, vehiculele se opresc pe locul unde au fost surprinse.

O mașină a prefecturii, în care se găseau d. col. Virgil Popovici, prefectul județului, ing. Nicolae Spiridon și Cornel Chindea, mergea din vreme înainte de sunarea alarmei în str. Preyer.

Îndată după alarmă, mașina a pornit cu

viteză străbătând orașul, până în piața Bădeia Cârțan.

Cetățenii erau în adăposturi, obloanele ferestrelor erau trase, pe străzi niciun om.

Piața Drăgălina, plină de lume înainte de darea alarmei după aceasta avea aspectul unui loc pustiu, pe care se înșirau simetric tarabele negustorilor și grămezile de zarzavat.

Pe șinele de tramvai, vagoane pustii, iar pe străzi, mașini, camioane și trăsuri oprite parcă de o mână nevăzută.

La uzina electrică, unde ne-am oprit, d. prefect și conducătorii M. O. N. T.-ului sunt primiți de d. ing. Crișan. Interesându-se de felul cum s'a dat alarma și dacă au fost înștiințați la timp, d-sa arată că totul s'a făcut în cea mai mare ordine.

Încetarea alarmei, care s'a dat la orele 11.20 ne surprinde aci.

Populația a dovedit o disciplină demnă de admirat și exercițiile au reușit perfect.

Peste câteva secunde, orașul și-a recăpătat aspectul normal, iar pe străzile adineaori pustii, pietonii își urmau drumurile lor...

(Gr. F.)

Dispozițiile primăriei

cu privire la obligativitatea cursurilor de apărare pasivă pentru populația între 7-60 de ani

Timișoara, 7. — În legătură cu obligativitatea participării la instrucție 24 de ore pe an (2 ore pe lună) pentru populația validă de ambe sexe între 7-60 ani, — obligativitate impusă prin art. 11 din legea pentru apărarea anti-aeriană activă și pasivă, cu scopul de a pregăti populația cu utilizarea în cele mai bune condițiuni a materialelor și instalațiilor de apărare, — primăria municipiului Timișoara a dispus următoarele, pentru înlesnirea participării populației la cursuri:

INSTRUCȚIA TEORETICĂ ȘI CEA PRACTICĂ

Instrucția va fi teoretică și practică.

Cea teoretică se ține în fiecare lună de la 1 până la 15, iar cea practică de la 16 până la sfârșitul lunii.

Programul stabilit pentru primul trimestru este următorul:

IN LUNA OCTOMVRIE:

a) Teoretic (conferințe): Generalități asupra gazelor. Cunoașterea materialului de protecție. Mănuirea și întreținerea măștii.

b) Instrucțiune practică: Exerciții cu mască și trecerea prin camera de gaze (concentrație mică).

IN LUNA NOEMVRIE:

a) Teoretic (conferințe): Problema stingerea luminilor, alarmei și camuflajului. Atacurile aeriene. Adăpostirea, regulile de păstrat în adăposturi și tranșee.

b) Instrucțiune practică: Exerciții cu mască și trecerea prin camere de gaze (concentrație mijlocie).

IN LUNA DECEMBRIE:

a) Teoretic (conferințe): despre incendii și efectul bombelor incendiare. Măsurile de prevenirea și stingerea incendiilor.

b) Instrucțiune practică: Exerciții cu mască și trecerea prin camera de gaze (concentrație mare).

Problemele despre cari se va conferența în următoarele trimestre, vor fi stabilite din timp și vor trata: problema sanitară, terapeutică gazelor, tra-

tamentul gazaților, repararea măștilor, cercetarea și desinfectarea gazelor, etc.

Instrucțiune teoretică (conferințe) va avea loc în fiecare lună de la 1-15 și anume: Luni, Miercuri și Vineri de la ora 10-12 și Marți și Joi de la ora 16-18.

Aceste conferințe se vor ține în cinematografele: Capitol, Apollo și la cele 3 posturi de pompieri.

Repartizarea populației la aceste conferințe va fi următoarea:

La Cinematograful „Capitol” populația din: Cetate, Elisabetin, Iosefin, Mehala și Fratelia.

La Cinematograful „Apollo” populația din: Fabric.

Conferințele în aceste localități se vor ține numai în zilele de Luni, Miercuri și Vineri între orele 10 și 12.

Cele de Marți și Joi se vor ține și pe mai departe numai la cele 3 posturi de pompieri, în felul următor: pentru populația din Cetate și Mehala la postul din Cetate str. Sft. Ioan; pentru populația din Fabric, la postul din Fabric str. Suluțiu; pentru populația din Iosefin, Elisabetin și Fratelia la postul din Bdul Carol.

PRACTICĂ

ORELE DE INSTRUCȚIE

Instrucția practică se ține de la 16 până la sfârșitul lunii, tot în zilele de Luni, Miercuri și Vineri între orele 10 și 12, iar Marți și Joi între orele 16-18, dar numai la cele 3 posturi de pompieri și conform repartizării de mai sus.

Ședințele de Marți și Joi între orele 16 și 18 sunt rezervate în principiu pentru gospodine și servante respective pentru aceia, cari prin ocupațiunea lor nu pot lua parte la ședințele de dimineața.

Elevii de școală, funcționarii dela autorități, muncitorii dela stabilimentele industriale și în fine toți aceia cari în virtutea dispozițiilor art. 7 din lege sunt obligați a lua parte la „ora de apărare pasivă săptămânală”, înființată în acest scop de cei în drept, sunt scutiți de a mai lua parte și la aceste instrucții. Direcțiunea liceelor, a instituțiilor și stabilimentelor ari nu dispun de camera de gaze, vor lua contact cu Biroul M. O. N. T. al primăriei în vedere fixării orelor pentru trecerea prin camerele de gaze.

Se va arăta totdeauna dacă elevii, funcționarii și muncitorii dispun deja de măști, precum și numărul acelor cari vor trece prin camera de gaze.

În vederea deprinderii populației cu folosirea măștilor, primăria municipiului Timișoara pune la dispoziția publicului stocul necesar de măști.

27 Octombrie:

ultim termen pentru înscrierea în listele de naționalitate

Timișoara, 7. După cum am mai anunțat în „Dacia” de repetite ori, termenul de înscriere în listele de naționalitate expiră la 27 l. c. și nu se prevede că acest termen ar mai putea fi prelungit.

Data fiind apropierea termenului de 27 Octombrie, primăria municipiului Timișoara invită încă odată pe toți cei ce din diferite motive au fost omiși din listele de naționalitate compuse în 1924 și întrunesc condițiile legale pentru dobândirea cetățeniei române. Ar încă n'au depus cereri pentru înscrierea lor în aceste liste, să se prezinte cât mai curând la serviciul administrativ al primăriei, pentru a li se face cererea de înscriere în liste.

Primăria mai face cunoscut că declarațiile depuse înainte de 1 August a. nu sunt suficiente pentru înscrierea în liste, așa încât cei ce au făcut asemenea declarații și din orice motiv n'ar fi primit invitații pentru a se prezenta dln. la serviciul administrativ, trebuie să se prezinte la acest serviciu fără a mai fi teptă invitații nominale.

Printr'o publicațiune anume, primăria invită publicul cititor de ziare să se pândască aceste informațiuni în cererea cât mai largi, pentruca toți cei interesați să poată afla despre expirarea acestui ultim termen de înscriere în listele de naționalitate.

Cronica Lugojului

Adunarea generală a societății culturale-corale „Lira” din Lugoj

— Cuvântarea P. S. S. dr. Ioan Bălan, episcopul Lugojului

Lugoj, 7. — Societatea culturală și corală „Lira” din localitate, una dintre cele mai vechi și mai merituose soc. corale românești din Banat, și-a ținut adunarea generală în localul propriu din str. Prefecturii.

Prezidează P. S. S. dr. Ioan Bălan, episcopul unit al Lugojului și patronul acestei societăți. În cuvântarea de deschidere, înaltul Ierarh, vorbește coriștorul despre patroana lor cerească, Sf. Cecilia, pe care îi îndeamnă s'o ia de model al vieții lor. Arată apoi modalitatea prin care poate progresa societatea: armonie între membri și devotament pentru societate.

D. Ovid Dobrin, secretar, citește darea de seamă, din care se constată că, societatea are 45 membri activi și devotați, dintre cari s'au distins prin zelul lor d-nii: Ion Bacău, prof. și dirijorul corului, Iosif Dobrin, președinte activ al societății și Ioan Iorga, basist apreciat; corul a cântat foarte des în biserica catedrală ridicând nimbul slujbelor divine și tot prin muzică a calmat durerea la mai multe înmormântări; corul a dat un reușit concert la Lugoj cu ocazia comemorării lui Mureșanu, jucând și opera acestuia „Constantin Brâncoveanu”. Având un autobus propriu, corul s'a deplasat în multe alte centre, ba chiar și în multe comune rurale, răsnândind muzica bisericască și națională și făcând propagandă culturală. Astfel la Nădlac, jud. Arad, unde a jucat și opereta „Crai Nou”, la Orșova, la Silha cu ocazia sfințirii bisericii de acolo etc.

D. Ieronim Văcariu, vicepreședinte remarcă zelul și munca depuse în interesul societății de d. Iosif Dobrin, președintele activ al societății, aducându-i mulțumiri unanime.

Starea materială a societății a crescut față de trecut cu peste 7 mii lei, avutul total fiind de peste 500 mii lei. Notăm că „Lira” are local propriu, cămin propriu cu popicarie și alte jocuri distractive, sală de bibliotecă pentru mărirea căreia și acum s'au votat 5 mii lei, apoi o colecție foarte bogată de note muzicale. Cu această ocazie d. Ștefan Drăgan s'a înscris cu suma de 1000 lei ca membru pe viață al soc. „Lira” alături de ceilalți 10 de până acum.

Procedându-se la completarea comitetului, au fost aleși următorii: pâr. dr. Petru Suci, casier și N. Truică, arhivar, iar membri în comitet: pâr. T. Voștinariu și d-na C. Bonea.

De încheiere P. S. S. dr. Ioan Bălan, spune: Soc. „Lira” se apropie de noi prin cultivarea aceluiaș sentiment religios și românesc, căci cântarea biseri-

cească este o rugăciune, iar cea națională ridică mult iubirea de Patrie, de ce am o deosebită dragoste pentru soc. culturală și corală „Lira”.

CRONICA ORĂȘTIE

Orăștie, 7. — Filiala soc. „Crucea Roșie” a ținut o adunare sub președintia d-nei Aurora Dr. Dobro, la care au acuz următoarele notări:

În urma apelului prezidentei și a d-ului Dr. Solomon, privitor la sprijinirea acestei umărare și patrioțice societăți, cum și în baza propunerii făcute de d-nii: prof. insp. general Dr. mian, adv. Dr. Raou, primar Dr. D. preot Nagy și publicistul Dr. Eug. M. teanu, se va colecta materialul necesar prin doamnele din comitet, la înființarea unui spital, iar la gară se va instala timpul său un post de prim ajutor și lăptărie — ceainărie pentru ajutoarea armatei care trece pe aci, Filiala are 600 membri dela cari se va încasa pe o delegată a societății o taxă de Lei pe ani restanți.

Filiala dispune de o sală laborabilă mobilată și de suma de Lei 42.225, de tre care 2912 în bani gata, iar restul depus în bănci.

D. Dr. Solomon a fost ales secretar.

— IN ZILELE DE 2-6 OCTOMBRIE au avut loc cursuri de „apărare pasivă” la care au ținut conferințe importante și folositoare d-nii: Dr. medic Emil C. ba, preș. „Astrei” jud. Hunedoara, ieriarh Marinescu și Tudoren, căpitan Braica și Mircea și S. Munteanu, prefectura județului.

Au participat în două serii: funcționarii administrativi, primari, notari, șefii echipelor apărării pasive din oraș și plasa Orăștie, cari au arătat un interes deosebit față de cursuri. Ținem să amintim necesitatea ținerii de exerciții dese de apărare pasivă la Orăștie.

— SOC. ROMÂNEASCĂ „VIA” din BUCUREȘTI, a ajuns cu lucrările de modernizarea șoselei naționale Nr. 1 Sebeș—Deva—Arad, până la Orăștie.

Lucrările sunt executate cu atențiune sub directa conducere a d-ului ing. Bălănescu. Prin aceste lucrări Orăștie se ridică mult în punct de vedere edilitar și al circulației!

AVIZ

Aducem la cunoștința stimatei clientele, că am mutat măcelăria în strada Mercy No. 4. (vis à vis de Gaigon)

NICOLAE MARTIN
măcelar
Telefon 16-71

ECONOMICE

CUM SE DEPUN CERERILE DE IMPORT.

București, 7. (Sir.) Cererile de import pentru mărfurile necontingentate se depun pe formulare tip vechi. Formularele noi se întrebunțează numai la importurile de mărfuri contingente în cote.

B. N. B. PRIMEȘTE ACTELE CARE PRIVESC COMPENSAȚIILE

București, 7. (Sir.) Banca Națională revizind la dispozițiunile anterioare, a comunicat ieri băncilor autorizate că primește actele care privesc compensațiile.

DELA DIRECȚIUNEA REGLEMENTĂRII COMERȚULUI EXTERIOR

București, 7. (Sir.) Incepând de ieri, Direcțiunea reglementării comerțului exterior primește contractele de export depășind 5 milioane lei, spre vizare.

VALABILITATEA AUTORIZAȚIILOR DE IMPORT ELIBERATE DUPĂ VECHIL REGIM RĂMÂN ÎN VIGOARE.

București, 7. (Sir.) Ministrul Economiei Naționale, a dat o decizie prin care mărește că valabilitatea tuturor autorizațiilor de import, eliberate după vechilul regim, rămâne în vigoare până la expirarea termenului prevăzut la data eliberării autorizațiilor. Deasemeni, ministrul de Finanțe a dat dispozițiuni rămirilor în acest sens.

CUM SE PREZINTĂ SITUAȚIA VIILOR.

București, 7. (Sir.) — Incepând de ieri, ministrul Agriculturii, situația viilor se prezintă astfel: Regiunea deal, culeșii întâmpină greutăți din cauza lipsei de brațe și din aceeași cauză mari cantități de struguri au putrezit, fiind apușate de ploii și răceală, neculesi. Deasemeni, proporția boabelor crăpate e foarte mare. Probabil că prețul vinurilor noi vor fi mai urcate ca anul trecut. La vinurile vechi de bună calitate, prețurile rămân ceva mai ferme.

ELIBERAREA MĂRFURILOR DIN VĂMI.

Ministrul Economiei Naționale a comunicat Camerei de Com. și Ind. din Timișoara următoarele: „Ca urmare la adresa Dvs. No. 4045-1939 înreg. la No. 13609-1939 privitoare la mărfurile afloare în vămi, avem onoarea a vă aduce la cunoștință că prin hotărârea Delegației Economice a Guvernului, s'au luat măsuri de a se elibera din vămi marile prime precum și o serie de materiale pentru înzestrarea armatei, indiferent de țara de origină.”

Tricolorul

național ceh a suferit modificări

Praga, 7. (Rador.) — Guvernul protectoratului a modificat legea privitoare la drapelul național, care este de acum: de sus în jos alb, roșu și albastru. Cele trei blazoane sunt înlocuite prin două, unul mai mare și unul mai mic. Cel mai mic reprezintă un leu cu două cozi, executând un salt și privind la dreapta, iar prin gura leului, larg deschisă, ies limbi de foc. Blazonul cel mai mare este împărțit în patru cartiere și poartă blazonul boem și un vultur de argint și roșu, privind spre dreapta.

Se anulează suprimarea titlurilor și a decorațiilor.

D. Hitler în Varșovia

Führerul Germaniei s'a odihnit în camera marelui mareșal și patriot polon; Piłsudsky

Din capitala Poloniei n'a rămas decât un imens morman de ruine

Berlin, 7 (Rador). — D. N. B.: Führerul a vizitat trupele care au cucerit Varșovia.

La sosirea Führerului la aerodrom, a fost întâmpinat de comandantul superior al armatei, generalul von Braut-schich, general Milch, comandantul frontului de Est și generalii Rundstedt, Baskowitz, Reichenau, Kesselring, Loehr și Cochenhauser.

Führerul a salutat pe generalii adunați și pe înalții reprezentanți ai statului și partidului, apoi a trecut în revistă companiile de onoare.

Împreună cu Führerul a sosit și generalul Keitel, d. Himmler, dr. Lamers, etc.

Führerul a sosit după un sbor de două ore și jumătate la aeroportul Varșoviei, restabilit cu totul. Avionul special al lui Hitler a sosit la ora 11.30.

După o scurtă întrevedere militară, la sediul comandamentului superior al armatei. Führerul s'a dus spre oraș, unde a fost ovaționat de coloanele de trupe germane.

Se putea constata, trecând pe străzi, că aproape toate edificiile ambasadelor și legațiilor sunt neatise, pentru că comandamentul german a evitat să bombardeze această parte a orașului.

Sineur palatului ambasadei italiene este complet distrus.

O tribună a fost ridicată în mijlocul

bulevardului. Trupele au luat formațiile pentru defilare.

După aceasta, Führerul a vizitat castelul Belvedere, fosta reședință a lui Piłsudski. Castelul este absolut intact. Într'un dulap se mai găsește încă uniforma pe care o purta mareșalul.

În fața intrării principale a castelului au fost așezate santinele de onoare.

Führerul s'a odihnit câteva clipe în camera marelui mareșal și patriot polon, după aceea s'a dus la aerodrom, de unde și-a luat sborul spre Vest, în aclamațiile soldaților.

CANCELARUL IMPRESIONAT DE PAGUBELE SUFERITE DE CAPITALA POLONĂ

Roma, 7 (Rador). — Ștefani transmite: Trimișii ziarelor italiene la Varșovia, cu ocazia vizitei Führerului au comunicat că Hitler a fost impresionat de pagubele considerabile suferite de capitala polonă.

El a declarat că acei cari au voit să transforme Varșovia într'o tabără întărită, au comis o adevărată nebunie. El a adăugat: Mi se pare imposibil, că există oameni politici cari ar voi ca în Europa Occidentală să se repete același lucru. Este într'adevăr regretabil, că nici unul dintre acești oameni politici occidentali, nu poate să vadă personal această tragedie.

Ordinul de zi al Führerului publicat la sfârșitul campaniei din Polonia

Berlin, 7 (Rador). — La sfârșitul campaniei din Polonia, Führerul a publicat următorul ordin de marș adresat soldaților din armata orientală:

La 1 Septembrie ați început bătălia din ordinul meu, pentru a potreji Reichul de atacul polon. Cu un perfect spirit de cavalerie între armată, forțele aeriene și marină, v'ați făcut datoria, v'ați bătut cu curaj, cu vitejie.

Astăzi am putut saluta trupele la Varșovia.

Ziua aceasta pune capăt bătăliei, de monstrând excelenta instrucție a arma-

teii germane. Împreună cu mine, întregul popor vă mulțumește, plini de mândrie. Grație vouă, națiunea privește spre armata sa și spre conducerea ei cu deplină încredere.

Ne gândim la morții noștri, care au dat, ca și cei două milioane morți din războiul mondial, viața lor pentru ca Germania să trăiască.

Sub drapelele care flutură cu mândrie în întreaga țară, ne strângem și mai uniți decât oricând, cu mâna strânsă pe pumnal. Știu că veți risca totul în credința voastră pentru Germania.

Moțiunea grupului parlamentar socialist din Franța

Ea vestește acțiunea Moscovei care făcând tovărășie cu Germania a ocupat Polonia

Paris, 7 (Rador). — Grupurile parlamentare au ținut reuniuni la Camera în cursul zilei. Se subliniază că nu s'a produs niciun comentariu defavorabil, în urma publicării decretului referitor la închiderea sesiunii parlamentare.

După o lungă deliberare, grupul socialist a adoptat aproape cu unanimitate, o importantă rezoluție, în care se afirmă că Franța n'a intrat în războiu decât pentru a îndeplini față de Polonia cea mai imperioasă datorie de solidaritate umană.

După ce aduce ur. emoționant salut

soldaților intrați în bătălie, rezoluția constată că guvernul Uniunii Sovietelor n'a șovăit să se asocieze cu Germania și să ocupe teritoriile poloneze.

Moțiunea vestește deasemeni atitudinea conducătorilor partidului comunist francez, cari n'au înțeles să se desolidarizeze de acțiunea Moscovei și să eprobeze cu tărie hotărârea confederației generale a nunciilor care a scos din rândurile sale pe comuniști.

Moțiunea adaugă că războiul trebuie să se termine printr'o pace care să pună Franța la adăpost de orice agresiune și să restabilească între popoare colaborarea economică. O pace care să repare toate relele pricinuite de violență timp de 25 ani.

Grupul socialist cere guvernului să spună Camerei toate propunerile pe care le-ar putea face, dar mai ales să facă cunoscute lumii condițiile politice și economice, care reprezintă pentru francezi condițiunile păcii.

În încheiere, moțiunea se asociază fără rezerve, declarațiilor făcute în Camera Comunelor de Chamberlain.

TELEGRAME INTERNE

REPREZENTANȚII UNIUNII ZIARIȘTILOR LA D. MINISTRU RADIAN BUCUREȘTI, 7 (SIR). — D. ALEX. RADIAN, MINISTRUL PROPAGANDEI NAȚIONALE A PRIMIT ERI ÎN AUDIENȚĂ PE MEMBRII COMITETULUI „UNIUNEA ZIARIȘTILOR PROFESIONISTI” CARE AU PREZENTAT UN MEMORIU DESPRE SITUAȚIA ȘI DOLEANȚELE ZIARIȘTILOR.

NENOROCIREA DIN COMUNA GRADIȘTEA

R. Sărat, 7 (SIR). — În comuna Grădiștea de sus, jud. R. Sărat, femeia Tudora Olteanu lăsând copilul Neculai, de 8 luni, singur în leagăn, l-a găsit înăpoiere cu capul vârat între vergelele leagănului și cu trupul atârând, fără viață. Nefericita mamă a suferit un șoc nervos la vederea celor întâmplate.

REORGANIZAREA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI MUNCITORESC

BUCUREȘTI, 7 (SIR). — La ministrul Muncii se lucrează la întocmirea unui proiect-lege pentru reorganizarea învățământului muncitoresc. Noua lege va cuprinde și stabilirea corpului didactic din acest învățământ.

PREȘEDINTELE CONSILIULUI DE MINISTRI MULȚUMEȘTE CELOR CARE L-AU FELICITAT

București, 7 (SIR). — D. C. ARGETIANU PREȘEDINTELE CONSILIULUI DE MINISTRI, NEPUTÂND RĂSPUNDE LA NENUMĂRATELE TELEGRAME ȘI SCRISORI PRIMITE ADUCE PE ACEASTĂ CALE MULȚUMIRILE SALE TUTUROR CELOR CARE AU BINEVOIT SĂ-L FELICITE.

PEȘTE DIN MEDITERANA PESCUIT ÎN MAREA NEAGRĂ

CONSTANȚA, 7 (SIR). — Pescarii din Constanța, înapoiindu-se eri dela pescuit, au adus între alți pești și un Ton de 100 kgr. Faptul a stârnit uimire întru cât acest pește trăiește numai în Mediterana.

AUDIENȚE LA D. MINISTRU GAFENCU

BUCUREȘTI, 7 (SIR). — D. G. GAFENCU, MINISTRUL DE EXTERNE A PRIMIT ERI ÎN AUDIENȚĂ PE MINISTRII ANGLIEI, GERMANIEI, FRANȚEI ȘI POLONIEI.

CONVOCARE

Subsemnatul Consiliul de Administrație al firmei Framex s. a. de Electricitate din Timișoara, I, Bulev. Reg. Ferdinand Nr. 1/b, prin prezenta convocăm pe acționarii noștri la Adunarea Generală extraordinară, care va avea loc la 15 Octombrie 1939 ora 12 a. m. în localul societății noastre cu următoarea ordine de zi:

1. Alegerea președintelui, grefierului și a celor doi verificatori ai procesului verbal;
2. Înaintarea raportului Consiliului de Administrație și a Comitetului de Cenzori;
3. Aprobarea bilanțului, contul de profit și pierdere, descărcarea Consiliului de Administrație și a Comitetului de Cenzori în privința gestiunii anului 1938.

4. Hotărârea în privința lichidării societății, denumirea lichidatorului și stabilirea cercului lui de activitate. Alegerea comitetului de cenzori.

5. Modificarea statutelor.

6. Eventuale alte propuneri.

Acționarii, cari doresc a participa la această adunare, sunt obligați a depune acțiunile lor la caseria Societății înaintea adunării cu opt zile.

Bilanțul încheiat la 31 Decembrie 1938. Activa: Casa 91.818 Lei, Efecte: 11.836 Lei, Cambii 1.288.447 lei, Mobilier 221.118 Lei, Debitor 3.470.105 Lei, Debitor D. F. 39.695 Lei, Mărfuri 5.545.454 Lei, Instalațiuni 416.902 Lei, Transport de pierdere din anii precedenți Lei 499.966.87, Total Lei 11.585.341.87. Pasiva: Capital 1.500.000 Lei, Fond de rezervă pentru creanțe dubioase 334.214 Lei, Creditori 9.693.544 Lei, Profit din anul 1938 Lei 57.583.87, Total Lei 11.585.341.87.

Consiliul de Administrație,

Mai ești ca oriunde

cu mâncări bune și băuturi veritabile veți putea trăi mulți ani...
bun, cu și ești se servește la Restaurantul

„BOLTA RECE” Prop. Bădeanțu Petre
Timișoara Cetate Str. Vasile Alecsandri 9 Vis a vis de Banca Românească
Sprijiniți Comerțul Românesc

SPORT

Un bogat program de football

Capriciul sorții a făcut ca a cincea etapă a campionatului național să se dispute într-o adevărată abundență de matchuri. Într-adevăr, cele șase matchuri din program se dispută numai în trei orașe: la București, Timișoara și Arad.

Dacă la București un cuplaj este realizabil, sau disputarea în concurență nu înseamnă un deficit sigur, într-un oraș de provincie două matchuri de prima divizie înseamnă din capul locului griji considerabile.

Realizarea cuplajului este iluzorică din cauza micilor intrigării de club, cari nu țin cont de interesele marelui public, iar disputarea în concurență împarte publicul în două, și contribuie în mare măsură să mărească divergențele, cari nu pot fi decât dăunătoare footballului.

În așa împrejurări nu ne mirăm că până la urma urmei, încercările, de a cupla matchurile, au eșuat la Timișoara, iar cele două matchuri de campionat se vor disputa la aceeași oră, pe terenuri diferite.

Spre marea ghinion al publicului, Timișoara va mai găzdui și un al treilea match, în cadrele Diviziei B., dar acesta va avea loc dimineața, astfel că beneficiarii gratuităților pot viziona cel puțin două matchuri interesante, unul dimineața și altul după masă. Cei oroposiți de soarte, adică acei cari își plătesc biletul de intrare, vor fi siliți sau să-și golească punga sau să se mărginească la vizionarea unui singur match, celelalte să le retrăiască prin cronicile de Luni ale ziarului de specialitate.

Dar ca să revenim la miopia adversarilor cuplajului, cari nesocotesc interesele publicului pe care se sprijină, punem o întrebare. Ce ar fi fost dacă biletele de intrare ar fi fost cu puțin majorate, permițând astfel o încasare mai bună, mai ales că diferitele sarcini, ca taxe către organele de specialitate, chiria arenei și timbrul de aviație se achită numai odată la un bilet. Economia realizată ar fi fost și în avantajul grupărilor organizatoare.

Publicul Timișoarei este revoltat: că conducătorii marilor noastre grupări nu au găsit o soluție care ar fi împăcat interese reciproce.

ELECTRICA—MINERUL

Arena Electrica va găzdui o partidă de extremă importanță pentru fruntașii Diviziei B. Matchul se prezintă interesant din două puncte de vedere. În primul rând Electrica trebuie neapărat să învingă, contrar își riscă situația excelentă de care se bucură în clasament. În al doilea rând timișorenii trebuie să se fotosească la maximum de avantajele terenului propriu, neputând neglija marcarea goalurilor, care li poate pune la adăpost de unele griji.

Avem încredere în spiritul de luptă al electricienilor, cari credem că vor coresponde așteptărilor „fabrucherilor”.

RIPENSIA—F. C. CARPAȚI

Profesioniștii din Timișoara vor ataca cu vehemență titlul de leader al băimărenilor, cari vor înfrunta tot amarul echipelor fruntașe, adică vor constata că în contra lor se va lupta cu îndârjire și cu o ambiție extraordinară.

Pregătirile la Ripensia au fost foarte minuțioase, dar până azi nu s'a putut ajunge la o concluzie în cece privește linia de atac. Se știe prea bine că eșecul în compania Unirei-Tricolor de datorește în primul rând ineficiența liniei de atac, care a jucat fără a avea un creier diriguitor, care să pregătească acțiunile de goal.

Pentru Duminică Ripensia este în dilemă. Să-l mențină pe Marcu în centru și să spere într-o comportare mai bună a acestuia, sau să recurgă la serviciile unui jucător mai vechi, care, deși nu posedă elanul tinerilor, știe cu prisosință să se sesizeze de șansele tuturor posibilităților. În favoarea acestei teze mai pedeează faptul, că este clar că succesele Carpaților rezidă în chestiunile de tactică, cari numai prin rutină pot fi echilibrate.

O altă chestiune este utilizarea lui Tănzer sau a lui Haas, între cari este o diferență de clasă în favoarea primului în cece privește

cunoștințele tehnice, și tot aceiași diferență în favoarea lui Haas în cece privește ambiția și elanul.

Ripensia trebuie să aleagă între „bătrâni” și tineri, însă în primul rând trebuie să se gândească la viitor, chiar dacă nu câștigă campionatul. În cazul că ar ceda în favoarea viitorului, ar putea avea cel puțin folosul că noile elemente ar putea „crește” până în primăvară, când cu o echipă bună va putea să participe la marile turnee internaționale, cari prin rețetele dela București ar putea vindeca rănile cauzate de câteva matchuri pierdute azi, când jumătate din echipă este nou recrutată.

C. A. M. T.—JUVENTUS

Noii promovați vor găzdui pe Juventus. Va fi un match care opune două concepții direct opuse. Pe de o parte o ambiție nesfârșită din partea timișorenilor, cari după succesul repurtat la Cluj, în compania învingătorilor campionilor naționali, și implicit al avansării pe un loc de cinste în clasament, iar de cealaltă o voință disperată a oaspeților, cari au nevoie de o victorie ca de o pâine.

Pronosticurile sunt în favoarea localnicilor, dar nu se poate neglija nici situația Juventusului, care a depășit criza care i-a sleit puterea de combativitate în ultimele matchuri.

Deși Juventus a fost înfrântă de Ripensia, acei cari au văzut partida au trebuit să recunoască, că bucareștenii sunt o echipă cu vast resurse în ale footballului. Ei bine o echipă cu calități ca ale Juventusului este în stare, să surprindă pe oricine, indiferent de valoarea pe care o reprezintă adversarul.

Camptiștii nu-și fac iluzii. Sunt conștienți că matchul va fi greu, dar bazați pe văditul progres pe care-l face echipa, din match în match, speră că vor da o replică convenită oaspeților.

Ce e mai interesant, chiar suporterii echipei sunt îngrijorați de soarta matchului cu Juventus. Insula din Piața Traian, trece prin clipe de emoție, și comentariile referitoare la posibilitățile Camptului nu mai conținesc, dar în sufletul fiecăruia trăiește speranța unei victorii, fie ea chiar greu muncită sau chiar norocoasă. În schimb jucătorii sunt de data aceasta foarte rezervați. Au abandonat acea emfază pe care și-au însușit-o în epoca de ușoare victorii realizate în Divizia B. Toți sunt mai calmi și mai conștienți și toți doresc să arate publicului că merită încrederea pe care acesta o manifestă față de ei.

La Arad: AMEFA—U. D. R.

Picanterea matchului dela Arad este aceea, că antrenorul Kertész, sub mâna căruia arădani au terminat frumos în trecut, îndrumează azi pe reșițeni, iar rezultatele activității acestuia sunt cunoscute.

Pentru arădani acest match este răspântia, și vor depune toate eforturile ca să învingă, mai ales că în ultimul match s'a văzut că echipa dela Reșița are puncte foarte vulnerabile, mai ales în cece privește pregătirea suflotească. Dacă U. D. R. se va comporta în maniera din săptămâna trecută, atunci nu are ce căuta la Arad, că a pierdut partida înainte de a începe matchul.

Dar normal ar fi ca rezultatul partidei trecute să le fi folosit la ceva, iar la Arad să joace cinstit, sportiv, lucru care exclude desconsiderarea adversarilor. În acest caz matchul va satisface.

GLORIA—MICA

Tot la Arad va avea loc și partida celor două echipe românești, care va cauza un duel destul de aprig, căci Mica, cu veleități de șef în serie, va căuta să refacă terenul pierdut, iar Gloria să demonstreze că a intrat pe făgașul succeselor. Desnodământul partidei este un mister profund.

S. S. M. R.—VICTORIA

Muncitorii din Reșița vor disputa primul lor match în cadrele Diviziei B și se vor folosi de ocazie ca să producă un match frumos publicului din Reșița, care, în absența U. D. R.-ului, va avea prilejul să verifice șansele frumoase pe care le are S. S. M. R. în noul ei teren de activitate.

Șapte concurenți pentru postul de director la cinematografele comunale

Timișoara, 7. Cu câteva zile în urmă a expirat termenul de concurs pentru ocuparea postului de director al cinematografelor municipiului Timișoara devenit vacant prin regularea drepturilor la pensie ale actualului director, d. col. Amos Pop.

Primăria a primit până la 30 Septembrie, — data la care a expirat termenul de concurs, — în total șapte cereri pentru ocuparea acestui post.

După procedura de numiri de până acum, urma să se întrunească comisia pentru propuneri de numiri și înaintări a municipiului, pentru a-și da avizul asupra cererilor intrate. Pe baza acestui aviz, primăria urma să facă numirea noului director.

Se pare că în cazul de față nu se va mai urma această procedură. Primăria se va abate dela ea, după informațiile noastre, din cauză că între timp a fost aprobat regulamentul de funcționare al regiei publice comerciale „Stabilimentele economice ale municipiului Timișoara” („SET”), în care se cuprind: bi-

roul de afișaj și reclame al municipiului, casa de amanet, lăptăria comunală, băile populare și plaja, serviciul pompieresc, funebre, carierele de peatră și nisip a municipiului, fabrica de cărămidă comunală, abatorul comunal, fabrica de ghete, întreprinderile fizico-chimice „A. I.” și în sfârșit cinematografele comunale. Regulamentul recent aprobat al „SET”-ului se va pune cât de curând în aplicare — e chestiune de zile numai, — și atunci toate întreprinderile comunale de interes, inclusiv cinematografele, se vor administra de un consiliu de administrație separat, așa cum se administrează de la 1 Octombrie 1938 uzina electrică, uzina de gaz și tramvaiele comunale („IET” sau alimentarea cu apă și salubritatea („ITAS”).

Dacă se va urma această procedură — și informațiile noastre spun că primăria e decisă s'o urmeze, — atunci toate actele de concurs în legătură cu ocuparea postului de director al cinematografelor municipiului Timișoara se vor transpune noii regii publice comerciale „SET”, care va decide asupra lor.

CRUCEA ROSIE în ajutorul celor napastuiți

Civilizația modernă ne-a creat o dominantă mentalitate optimistă: progresul culturii, minunile tehnicei precum și bogățiile spirituale ne-au ridicat conceptul despre om și umanitate până la un grad atât de înalt încât ne puteam crede la un pas de divinitate.

Doar s' a spus de atâtea ori că omul este de esență divină, fiind singura viețuitoare de pe pământ ce înțelege și urmează tainele lui Dumnezeu.

Ne închipuim acum consternarea omenirii când ne trezim reînțorși la sângeroasele instincte primare când rațiunea s'a dat la o parte făcând loc războiului, ce prefacă civilizația în ruine, fără a soluționa nici o problemă de reală valoare socială.

Și totuși în clipe de grea cumpănă, când începem să pierdem încrederea în cumintenia oamenilor, din străfundul sufletului uman purced să izbucnească ideile generoase, începe să acționeze iubirea de semenii atât de plastic sintetizată de Mântuitorul Lumii: „Iubeste pe aproapele tău, ca pe tine însuși”!

Ne referim, astăzi, la splendida organizație internațională a „Cruții Roșii” — această instituție samaritană, care a adus atâtea mângăeri în timpul războiului mondial, care a început să aducă și în actuala confirație europeană.

Urmând bunul exemplu dela Geneva, — „Crucea Roșie a României” a înființat un corp auxiliar de voluntare ce vor acționa în toate locurile unde va fi nevoie: administrație, aprovizionare, ateliere, ambulante etc.

Nu este o întâmplare că în organizația „Cruții Roșii” activează în majoritate femei, ele fiind acelea cari în suflul de mamă, soție sau soră, plâng în totdeauna nebunia sângeroasă, căutând să aline din toate puterile durerile războiului implacabil.

„Crucea Roșie” Românească a început de câțva timp o intensă activitate. Despre binefacerile ei ar putea să po-

vestească cu lacrimi în ochi refugiații polonezi ce au găsit adăpost cald și primire bine organizată, de îndată ce au intrat în orele hofarele românești.

Încă din prima zi s'a dispus înființarea de cantine pe căile ferate și șosele pe unde urmau să treacă refugiații.

În timp ce dela Geneva sosea delegația internațională al Cruții Roșii, la București se înființa un important birou pentru îndrumarea refugiaților, centralizarea informațiilor, legătura cu rămași în teritoriul ocupat etc.

Mii de persoane au primit mâncare, adăpost, țigări, — s'au luat măsuri pentru remorcarea mașinilor rămase în urmă, iar la București și în alte orașe refugiații au fost găzduiți în numeroase căminuri oferindu-li-se obiecte de primă necesitate.

În afară de tradiționala ospitalitate românească, — cea mai mare laudă a cuvine femeilor noastre din „Crucea Roșie” ce-au arătat atâtea entuziasm în ajutorarea celor napastuiți de soartă.

România.

Primăria orașului Lipova.

Nr. 4346/1939.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștința tuturor cetățenilor români care aparțin în orașul Lipova — cari și-au aranjat situația până în prezent, să prezinte benevol pentru obținerea certificatului de apartenență, cunoscând că în caz de vor fi găsiți cu situația nearanjată, li va fi fixa domiciliul forțat.

Lipova, 4 Octombrie 1939.

Primar:

Gh. N. Roșu.

Secretar:

Nic. Schmidt.

CONVOCARE

la adunarea generală ordinară a firmei Electro-Chimică Română S. A. Timișoara care va avea loc la 26 Octombrie 1939 la ora 10 a. m., în localul societății din Timișoara Str. General Joffre Nr. 23.

Ordinul zilei:

1. Raportul Direcției și al Comitetului de Supraveghere despre rezultatul activității lor anului 1938. 2. Aducerea hotărârii privința lichidării societății. 3. Alegerea directorilor. 4. Aducerea hotărârii asupra raportului Direcției și al Comitetului de Supraveghere. 5. Eventuale propuneri. Timișoara, la 4 Octombrie 1939.

Diracțiunea

Deschiderea Barului
„VICTORIA”
fost „ROYAL”
cu program de prima clasă.
Prețuri convenabile.
Orchestra excelentă: Dnul SIFARU solo.

INFORMAȚIUNI

Calendar

SAMBĂTA, 7 OCTOMBRIE

Ortodox: Sfinții Martiri Sergiu și Vach (204).
Catoile: Prea Sf. Rozariu al Sfintei Feciore Maria.
Farmacia de serviciu: Circ. I.: Salvator, Regele Ferdinand 3; circ. II.: Maszala, Piața Badea Cârțan 8 și Zeiner, Str. Ștefan cel Mare 27; circ. III.: Roxin, Piața Ștefan cel Mare 27; circ. IV.: Craciun, Piața Ștefan cel Mare 15.
Serviciu permanent: Mehala: Chioreanu; Matelia: Panajoth.

PROGRAMUL CINEMATOGRAFELOR:

Capitol: „Spioana”, cu Brigitte Horney, Paul Hamilton.
Scala: „Seducătorul”, cu Jean Gabin, Michelle Balin.
Corso (fost Rivoli): „Valsul nemuritor”, Luise Rainer.
Apollo: „Ora fatală”.

Istoricul zilei

— In 8 Octombrie 1817 împăratul Francez a sosit la Vârșet, declarând cu această ocazie localitatea de oraș liber regesc.
— La data de 8 Octombrie 1848 revoluționarul Kossuth a remis un ordin prin care populația a fost somată ca în termen de 7 zile să jure credință Comitetului Revoluționar de apărare a țării în fruntea căruia se afla dânsul.
— In 8 Octombrie același an 1848, Episcopul Șaguna a sosit în Sibiu venind din Praga, de unde fugise pe ascuns întrucât era urmărit de oamenii lui Kossuth sub pretext că ține cu Rușii.
— La 8 Octombrie 1878 s'a făcut intrarea în București a Domnitorului Carol I, după războiul neastârnât.
— La data de 8 Octombrie 1880 Gheorghe Ștefan și Partenie Cosma prin scrisori conținând o listă au convocat 29 români pentru o conferință în vederea fixării programului pentru viitor, care să servească la acțiunile politice naționale a tuturor Românilor din Regatul Ungar.

P. C. MILOȘ

— **EX. SA D. REZIDENT REGAL DR. ALEXANDRU MARTA A ASISTAT LA O CONFERINȚĂ DE APĂRARE PASIVĂ.** În cadrul orei săptămânale de apărare pasivă pentru funcționarii statului Timiș d. ing. Nicolae Spiridon, șeful biroului M. O. N. T. al ținutului Timiș a ținut o conferință despre „Gaze de luptă și efectele lor”. Dând un exemplu de înaltă datorie civice, la această conferință a luat parte și Ex. Sa d. rezident regal dr. Alexandru Marta, însoțit de d. secretar general dr. Gheorghe Ciurcu și d. na. Cetățenii trebuie să remarce acest lucru, dând la rândul lor importanța convenită cursurilor de apărare pasivă și făcându-și o datorie de conștiință, în a participa la ele fără să aștepte sancțiuni. Aceasta spre binele țării și al lor.

— **Catedre vacante.** Sunt vacante următoarele catedre sau ore: A r a d liceul comercial băeți 10 ore de fizico-chimice-naturale, Baia de Criș jud. Hunedoara gimnaziul industrial de băeți catedra de parte literară catedra de parte științifică și postul de lucrător instructor specialitatea lăcătușerie. De v a liceul teoretic de băeți catedra de l. germană cu l. franceză și De v a școala normală de băeți catedra de fizico-chimice. Derectorii de v ocupa aceste catedre sunt invitați a-și înainta cererile cu actele de studii Inspectoratului școlar al ținutului Timiș (Timișoara).

— **Starea civilă.** Născuți: Doina Crășan, Ștefan Paulin, Ioan Tuțu, Francisc Zanghi, Judita Orosz și Valentina Milota. Morți: Simion Isaiu ziuaș, 54 ani, Angelo Percio vopsitor 35 ani și Eduard Kratokwill făntănar 88 ani.

— **Inspecții la gărzile F. R. N. din ținut.** D. col. N. Madancovici a inspectat Marți 3 l. c. organizația gărzilor naționale F. R. N. din Deva, iar Joi 5 l. c. pe cea dela Oravița. La Deva d-sa s'a întreținut cu d. comandant de județ căp. Braica, iar la Oravița cu d. comandant de județ lt. col. Braica asupra mersului organizării gărzilor în județele respective.

— **Când se va hotărî improprierea celor decorați în război.** Curtea locală Administrativă din Timișoara se va pronunța în 13 Octombrie asupra a 14 cereri de improprierea a eroilor purtători de înalte decorații din război. Se știe că această impropriere, hotărâtă în principiu la timpul său de către Primărie, a suferit târâgăni care au născut mult sânge rău la cei interesați. Procesul intentat în această cauză de d. col. în rez. Gheorghe Radeș, și care venise la judecată Vineri, a fost amânat la data de mai sus, când Curtea va judeca toate acțiunile similare.

— **UN PREȚIOS AUXILIAR AL JUSTIȚIABILILOR.** D. avocat Alexandru Șopron și d. Gh. Th. Donovici, greșier la Tribunalul Timiș-Torontal, au dat publicității o carte intitulată „Indrumător Judiciar”, având un cuprins extensiv de util tuturor acelorora cari au de lucru cu justitia. Cităm la întâmplare câteva din subiectele tratate: Plângerea și denunțul; competența instanțelor; diferite legi uzuale; tabloul taxelor și timbrurilor etc. Formularea de cereri în ceea ce privește pe care-l recomandăm tuturor interesatilor.

— **TRATATIVE MUNCITOREȘTI AMANATE.** Tratatativele pentru aplanarea conflictelor de muncă dela Atelierele Centrale Petrosani și uzina electrică Vulcan, cari trebuiau să se fiină în ziua de 2 și 3 l. c., din cauza reorganizării atât a atelierelor cât și a uzinei electrice cari au lucrat cu deficit în vremea din urmă, au fost din nou amânate pentru ziua de 6 Noiembrie a. c.

— **Doleanțele muncitorilor din Valea Jiului.** Conflictul de muncă al muncitorilor din Valea Jiului, neputând fi soluționat în întregime pe cale de tratative, a ajuns în fața comisiei de arbitraj de pe lângă înalta Curte de Casație din București. Debaterea va avea loc în ziua de 16 l. c., când urmează a se pune la punct și reglementarea salarizării, adică urcarea sau scăderea salariilor în raport cu prețurile cărbului și alimentelor. Muncitorii vor fi reprezentati prin d-nii: deputat Eftimie Gherman și Simion Gârboveanu, secretarul breslei, iar Soc. prin d-nii: V. Bozgan și ing. Brădărașu.

— **Importantă conferință de apărare pasivă la primărie.** La începutul săptămânii viitoare, Luni între orele 12—1, va avea loc o ședință de apărare pasivă la primăria municipiului nostru, pentru funcționarii acestei instituții. Cu acest prilej, d. ing. Nicolae Spiridon va ține o conferință despre „Războiul aerian”.

— **MAI MULȚI PRIETENI** ne roagă să atragem atențiunea serviciului tehnic al primăriei ca să ia măsuri ca gropile din trotuarul de pe bulevardul Ferdinand să fie astupate. De când cu exercițiile de apărare pasivă, trecerea prin fața cafenelei Lloyd indeosebi, a devenit o calamitate.

— **Regiuni în care a fost interzisă vânatoarea.** Ministerul agriculturii a oprit vânatoarea tuturor speciilor pe terenurile comunei Zăbați și Ohaba Română jud. Severin, până la 10 Octombrie 1940. Se oprește până la noua dispozițiuni vânatoarea fazanilor în județele: Arad, Timiș-Torontal, Caraș și Severin, cu excepția cocoșilor de fazan a căror vânatoare poate fi permisă soc. de vânatoare sau particularilor cari au contribuit la prăsierea și ocrotirea fazanilor, însă numai cu autorizația specială a ministerului dată pe baza avizului favorabil al inspectoratului de vânatoare al ținutului Timiș și acel al ocolului silvic regal de vânatoare Casa Verde din comuna Charlotta, jud. Timiș-Torontal.

A TENTATORII

la viața d-lui col. Magistrat Cristescu din Cernăuți, condamnați la muncă silnică

Galați, 7. Tribunalul diviziei 21 infanterie, prezidat de d. colonel magistrat Manoliu, acuzarea fiind susținută de d. maior magistrat Radu Ionescu, șeful parchetului militar, a judecat — prin casare cu trimitere — și condamnat pe atentatorii la viața d-lui colonel magistrat Cristescu, de la tribunalul militar din Cernăuți, precum urmează:

Sătescu Mihai, din Slatina-Olt și Lutotovici Leonid, din Hotin, la muncă silnică pe viață, Popescu Octavian, din Igești (Storojineț) un an închisoare, 10.000 lei amendă, 3 ani interdicție. Rahmiotricu Alexandru, din jud. Storojineț,

25 ani închisoare, degradare civilă, 5000 lei amendă. Zuss Constantin, din Cernăuți, la aceeași pedeapsă, ca și predecesorul. Antonovici Ion, din Bârlad, 6 luni, 3 ani interdicție, 5000 lei amendă. Danciu Agenov Cernăuți 15 ani închisoare. corecțională. Cahut Ion și Exner Frederich, din Cernăuți, la câte un an închisoare și 2000 lei amendă. Numiții au fost trimiși în judecată pentru constituire de asociații interzise, instigare la tentativă de asasinat politic, păstrare ilegală de arme, multiplicare de manifeste interzise.

Tănuitorii hoatei minore

care a dat îndrăznețe lovituri la Timișoara și Arad au fost înaintați parchetului

Timișoara, 7. — Am anunțat acum câteva zile, că organele biroului judiciar al poliției au arestat pe minora B. Irena, în etate de 16 ani, autoarea furtului de 12.000 lei săvârșit în dauna lui Schiopescu Constantin, din str. Moloștiște și a altor câteva furturi săvârșite pe teritoriul orașului nostru și la Arad.

Din cercetările făcute la poliție, s'a stabilit că în luna Aug. minora a dat o lovitură la Herth Ana, din str. Boemei furând lucruri în valoare de 10.000 lei.

Apoi împreună cu părinții ei Szimcssek Francisc și Suzana au furat dela Madin Stoica din str. Lidia îmbrăcăminte în valoare de 20.000 lei. Dela locuitorul Pavel Lupu, din str. Vasile Lupu vreo 2000 lei și diferite obiecte casnice.

Cu acest prilej părinții minorei hoate au fost înaintați parchetului.

În urma mărturisilor făcute de hoată, poliția a identificat pe tănuitorii ei și anume: bijutierul Ariel Ladislau, din Bul. Carol, Simon Samuilă, tot bijutier din str. Văcărescu 34, care a cumpărat dela hoată un oasornic „Omega” în valoare de 2000 lei, numai pentru 100 lei. Deasemeni a fost reținută la poliție și Dorner Adeia, care a cumpărat dela hoată o pereche de pantofi de damă, cu 70 lei.

Obiectele găsite la tănuitori au fost restituite păgubasilor.

Cu actele dresate, tănuitorii periculoasei hoate au fost înaintați parchetului.

Folosim acest prilej, pentru a arăta că tănuitorii zădărnicesc strădaniile politiei — cari trebuie să recunoaștem — aci la Timișoara sunt demne de remarcă.

Amatorii de lucruri furate, ar face mult mai bine să renunțe la acest lucru, în folosul lor personal — căci legea prevede aspre sancțiuni — și al tuturor cetățenilor cinstiți.

— **Breasla funcționarilor particulari și angajaților comerciali din ținutul Timiș** a hotărât înființarea unei biblioteci pentru membrii ei. Biblioteca va funcționa la sediul breslei, adică în str. Eminescu No. 5, în casa Scherter și va fi pusă gratuit la dispoziția membrilor. Deoarece însă, cheltuielile generale de organizație se ridică la o sumă considerabilă, materialul de bază al bibliotecii nu poate fi format exclusiv din cărți cumpărate. Din această cauză conducerea breslei apelează la ajutorul membrilor pentru a putea învinge greutatea începutului. În consecință, comitetul încredințat cu organizarea bibliotecii, primește orice fel de cărți, scrise în orice limbă, din cari poate fi constituit materialul de bază al bibliotecii și cari se găsesc într'o stare suficient de bună pentru ca să poată fi legate cu puțin cheltuieli și puse astfel la dispoziția membrilor. În cadrul acestei biblioteci se va organiza și o bibliotecă formată din cărți de drept și profesionale, al cărei material va fi completat prin cărți noi, cumpărate.

Țeseți acasă

stofe pentru haine, mantale, fulare

cu război-manual

ILSA

prețul Lei 620

Instruim gratuit

Priviți vitrinele noastre

Centrala Lânei S.A.R.

Palatul Weisz

ULTIMA ORĂ

Ce cuprinde pactul LETONO-SOVIETIC

Textul integral al acordului dintre cele două țări vecine

Moscova, 7. (Rador.) — Agenția Tass transmite următorul comunicat asupra conversațiilor letono-sovietice:

În întrevederea care a avut loc cu ocazia semnării pactului de asistență mutuală letono-sovietic, între dd. Molotov și Munters, ministrul de externe leton, în prezența d-lor Stalin și Kocins, ministrul Letoniei, cele două părți au constatat opinia lor unanimă în sensul că încrederea reciprocă care s'a stabilit în cursul anilor și dezvoltarea relațiilor amicale și mutuale dintre cele două state, reprezintă un factor necesar în interesele unei fericite aplicări a pactului de asistență mutuală. Cele două puteri au confirmat din nou recunoașterea fără rezervă a drepturilor suverane ale fiecăruia stat și principiul neamestecului în afacerile sale interne. Convingându-se că baza de experiențe, că diferitele sisteme de stat ale celor două țări nu constituiesc un obstacol pentru colaborare rodnică între ele, fiecare parte a declarat că în cadrul noilor condițiuni create prin pactul de asistență mutuală, ea se va conduce totdeauna de respectul față de structura de stat socială și economică a celeilalte părți, consolidând bazele colaborării pașnice și de bună vecinătate

Textul pactului de asistență mutuală

Moscova, 7. (Rador.) — Agenția Tass transmite: Pactul de asistență mutuală dintre U. R. S. S. și republica Letonia, cuprinde următoarele articole:

Art. 1. Cele două părți contractante se angajează să-și dea mutual toată asistența, cuprinsă fiind și asistența militară, în cazul în care frontierele maritime ale părților contractante din Marea Baltică, sau frontierele terestre dealungul teritoriului republicilor Estoniene sau Lituania, precum și bazele indicate în art. 3, ar fi obiectul unui atac direct sau al unei amenințări de atac din partea unei mari puteri europene, ori care ar fi ea.

Art. 2. Rusia Sovietică se angajează să dea ajutor armatei letone în condițiuni avantajoase în domeniul armamentelor și a altor materiale de război.

Art. 3. În scopul de a se asigura securitatea Rusiei Sovietice și de a se consolida propria sa independență republica Letonă rezervă Uniunii Sovietice dreptul de a întreprinde în orașele Liepaja (Libava) și Entspiels (Winda) baze pentru marina militară și un anumit număr de aerodromuri pentru aviație cu titlu de închiriere pe un preț rezonabil. Amplasamentele exacte ale bazelor și aerodromurilor vor fi fixate și limitele lor stabilite printr'un acord mutual. Pentru a putea apăra strâmtoarea Irben, Sovietele au dreptul să așeze aceleași condițiuni baze pentru artileria de coastă, pe litoral, între Entspiels și Pitras. Pentru a putea apăra bazele maritime, aerodromurile și bazele artileriei de coastă, Sovietele au dreptul să întreprindă pe propria lor socoteală, în sectoarele desemnate pentru baze de aerodromuri, un număr de forțe sovietice strict determinate terestre și aeriene ale căror efective maxime vor fi precizate printr'o convenție specială.

Art. 4. Cele două părți nu încheie nici o alianță sau coalitie îndreptate împotriva uneia din părțile contractante.

Art. 5. Aducerea la îndeplinire a acestui punct nu trebuie să aducă în nici un fel vreo atingere a dreptului de suve-

ranitate ale părților contractante, structurii de stat, sistemului social și economic. Sectoarele bazelor și aerodromurilor rămân pe teritoriul republicii Letone.

Art. 6. Pactul de față intră în vigoare în momentul schimbării documentelor de ratificare. Acest schimb va avea loc la Riga în termen de 6 zile. Pactul actual e valabil pe 10 ani și prelungit automat dacă una din părți nu găsește ne-

cesar să-l denunțe. Semnează d-nii Molotov și Munters.

DINEU ÎN ONOAREA D-LUI MUNTERS

Moscova, 7. (Rador.) — La 5 Octombrie d. Molotov a oferit un dineu în onoarea d-lui Munters. D-nii Molotov și Munters au pronunțat discursuri. D. Munters a părăsit Moscova. Gara a fost decorată cu drapele leton și sovietic, o companie de onoare a prezentat armele.

Interesul Angliei și Franței este de a menține o Germanie puternică

Un interview al d-lui von Ribbentrop în ziarele japoneze

Berlin, 7. (Rador.) D. von Ribbentrop, ministrul de externe al Reichului a acordat un interview ziarelor „Nichi Nichi” din Tokio și „Mainichi” din Osaka. D. von Ribbentrop a declarat că acordurile germano-sovietice au clarificat situația vechei Polonii și a întregii Europe Orientale. Un focar de turburări a fost înlăturat. Reichul și URSS. au făcut declarația comună care pune Anglia și Franța în situația de alege între pace și război. Germania este gata să încheie pacea, dar puterile occidentale trebuie să se hotărăască grabnic. D. von Ribbentrop a declarat apoi, că dacă Anglia continuă a afirma că vrea să distrugă hitlerismul, ceea ce înseamnă distrugerea poporului german. Reichul ar putea declara că-și propune să desființeze imperiul britanic dar, a adăugat dsa, amândouă ipotezele nu pot fi susținute. De fel, cu cât se întărește Rusia, cu atât mai mare este interesul Franței și Angliei de a menține o Germanie puternică. O Germanie puternică nu înseamnă nimicirea automată a puterii maritime

britanice și a primei ei linii de apărare, adică a armatei franceze. D. von Ribbentrop a arătat apoi că menținerea imperiului britanic ar fi o soluție mai favorabilă, dar că existența acestui imperiu nu este indispensabilă.

Destindere între arabi și evreii din Palestina

Jerusalim, 7. (Rador.) — Situația internațională a avut drept consecință o regrupare a tuturor populațiilor din Palestina, în jurul autorităților guvernamentale. Toate populațiile își exprimă sentimentele lor de simpatie față de aliați. Toată lumea a reluat activitatea într'un admirabil spirit de colaborare.

Între Arabi și Evrei se înregistrează o destindere importantă. La Jaffa se constată o reluare economică. Vechile relații de afaceri sunt reluate în orașele cu populația

mixtă. Vizitele reciproce și contraatacurile publice se multiplică. Volumul afacerilor pe piețele Ierusalim, Jaffa și Haifa și în centre rurale a sporit considerabil.

Ziarul arab „Addiffa” în articolul său de fond exprimă aceste sentimente, mărturisindu-și simpatia și recunoștința populației arabe față de administrația britanică, ca grație unei politici bine conduse a fost populația din Palestina de suferințele decurg din starea de război.

Lupta dramatică unui submarin englez în apele germane

Grav avariat el a reușit să se salveze totuși în ultimul moment

LONDRA, 7. (Rador.) Agenția Reuter comunică o serie de detalii impresionante privitoare la atacurile suferite de un submarin englez în apele germane. Un martor ocular povestește că, în timp ce submarinul naviga la oarecăr adâncime, au făcut explozie pe neașteptate două bombe aruncate la fundul mării.

Imediat după aceea o plasă de sârmă a încercat să prindă submarinul. Timp de două ore au explodat din adânc bombe declanșate prin curent electric din două în două minute. Submarinul a re-

simțit o serie de lovituri. Toate luminile s-au stins și apa a început să pătrundă în interior. Echipajul a început imediat să pompeze apa pătrunsă și să repare instalațiile electrice.

Spre a nu cădea în nici un caz în mâinile inamicului, echipajul a luat toate măsurile pentru eventuala distrugere a submarinului. Aruncând balast, submarinul a reușit să se ridice la suprafața unde nu se mai afla nici un vas inamic.

Periscopul era distrus, aparatele de radio nu mai funcționau, mașinile și

gangurile de comunicație erau stricte și turtite. Submarinul nu mai avea șanse de salvare ne mai dispunând de mijloace pentru a se scufunda sau naviga la suprafață măcar. Echipajul a reușit totuși să repare postul de emisie radio, iar semnalele S. O. S. fiind auzite au sosit ajutoare.

Cu tot atacul avioanelor inamice și al artileriei antiaeriene, submarinul a reușit să fie remorcat și readus la baza sa.